

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců a JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **P. N.**, zast. Mgr. Vladimírem Soukupem, advokátem, se sídlem 28. října 3390/111a, Ostrava, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 118/16, Praha 1, proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 9. 2021, č. j. 10.01-000475/21-002, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. 5. 2022, č. j. 17 A 105/2021-87,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Vladimírovi Soukupovi, advokátovi, **s e p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů za řízení o kasační stížnosti ve výši celkem 9.502 Kč. Tato částka bude zástupci žalobce vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobce brojil žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 9. 2021, č. j. 10.01-000475/21-002 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž nebyl žalobci podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, určen advokát k poskytnutí právní služby. Žalobce žádal žalovanou o určení advokáta k zastoupení v řízení před Ústavním soudem o ústavní stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 6. 2021, č. j. 17 Co 104/2021-91, kterým bylo potvrzeno usnesení Okresního soudu v Jičíně o odnětí právního zástupce pro řízení vedené Okresním soudem v Jičíně pod sp. zn. 30 Nc 3/2019, a to z důvodu neposkytnutí součinnosti ze

strany žalobce. V uvedené žalobě žalobce požádal též o ustanovení zástupce pro řízení o žalobě a o osvobození od soudních poplatků.

[2] Městský soud usnesením ze dne 9. 3. 2022, č. j. 17 A 105/2021-71 (dále také jen „usnesení ze dne 9. 3. 2022“), zamítl žalobcův návrh na ustanovení zástupce a neosvobodil jej od soudních poplatků. Žalobu totiž považoval za zjevně neúspěšný návrh. Následně usnesením ze dne 22. 4. 2022, č. j. 17 A 105/2021-75 (dále jen „usnesení ze dne 22. 4. 2022“), vyzval městský soud žalobce k zaplacení soudního poplatku za řízení o žalobě ve výši 3.000 Kč do 15 dnů od doručení tohoto usnesení, k čemuž došlo dne 27. 4. 2022.

[3] Poté městský soud usnesením ze dne 26. 5. 2022, č. j. 17 A 105/2021-87 (dále jen „napadené usnesení“), zastavil řízení o žalobě z důvodu marného uplynutí lhůty pro zaplacení soudního poplatku podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále jen „zákon o soudních poplatcích“).

II.

[4] Proti napadenému usnesení se žalobce (dále jen „stěžovatel“) brání včasnou kasační stížností. Navrhuje napadené usnesení, jakož i usnesení ze dne 22. 4. 2022, č. j. 17 A 105/2021-75 a ze dne 9. 3. 2022, č. j. 17 A 105/2021-71, zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Stěžovatel v kasační stížnosti a jejím následném doplnění namítá, že došlo k jiné vadě v řízení před soudem předcházejícím vydání napadeného usnesení spočívající v odepření osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce z řad advokátů soudem, v důsledku čehož neměl stěžovatel možnost realizovat své elementární procesní právo – seznámení se s obsahem spisu, a tudíž nemohl splnit ani poplatkovou povinnost ve stanovené lhůtě. Městský soud, přestože výslovně uvedl, že nepochybuje o stěžovatelově nemajetnosti, tohoto nesvobodil od soudních poplatků s poukazem na zjevnou bezúspěšnost jeho návrhu. Následně městský soud řízení zastavil pro neuhrazení soudního poplatku, aniž měl stěžovatel reálnou možnost soudní poplatek uhradit a popřípadě se po nahlédnutí do spisu vyjádřit k jeho obsahu, zejména pak k civilními soudy tvrzenému narušení důvěry mezi dříve stěžovateli ustanovenými zástupci a ním, jakož i k podkladům, z nichž městský soud na bezúspěšnost jeho žaloby usuzuje. Podle stěžovatele tak došlo k nezákonnému zastavení řízení.

[6] Stěžovatel považuje za nepřezkoumatelný závěr městského soudu ohledně zneužití postavení stěžovatele jako účastníka osvobozeného do soudních poplatků k získání bezplatného zastoupení a zjevné bezúspěšnosti návrhu stěžovatele. V reakci na usnesení ze dne 9. 3. 2022 stěžovatel požádal o seznámení se s obsahem spisu, aby mohl reagovat na závěr městského soudu ohledně zneužití svého postavení účastníka osvobozeného od soudních poplatků. Ten totiž byl opřen výlučně o informaci o žádosti o ukončení právního zastoupení z důvodu narušení důvěry a neposkytnutí součinnosti bez bližší argumentace, v čem takové narušení důvěry a neposkytnutí součinnosti mělo spočívat, a to za procesní situace, kdy stěžovatel ani neměl reálnou možnost se s argumentací a důkazy pro takové závěry seznámit.

pokračování

[7] Stěžovatel v této souvislosti upozorňuje i na to, že v usnesení ze dne 9. 3. 2022 zmíněná skutečnost, že dříve mu ustanovená advokátka Mgr. Kateřina Murhová byla vyškrtnuta ze seznamu advokátů vedeného Českou advokátní komorou, není taktéž blíže vysvětlena a není ani uvedeno, jak tato skutečnost souvisí se zneužitím postavení stěžovatele jako účastníka osvobozeného od soudních poplatků.

[8] Stěžovatel uvádí, že je nemajetný, nemá možnost si ve výkonu trestu odnětí svobody sjednat a hradit právní služby a je pro něj problém opatřit se důkazy, listiny, informace, seznámit se s obsahem spisu, konzultovat své záležitosti. Možnost zastoupení advokátem ustanoveným soudem či určeným Českou advokátní komorou je tak pro něj zcela zásadní. Nesouhlasí tedy s žalovanou, která v napadeném rozhodnutí mimo jiné uvedla, že si stěžovatel libuje ve vedení řady soudních řízení. Bude-li argumentace ve vztahu k bezúspěšnosti návrhů na ustanovení právního zástupce nebo určení advokáta žalovanou vždy směřovat k jejich počtu, pak se stěžovatel ocitne v uzavřeném kruhu a jeho návrh nebude soudem nikdy skutečně věcně přezkoumán z hlediska zjevné bezúspěšnosti či možného zneužití. Městský soud tyto okolnosti, stejně jako fakt, že stěžovatel je ve výkonu trestu odnětí svobody, nezohlednil. Stěžovatel tak v podstatě nemá možnost efektivně řešit svoje problémy právní cestou.

III.

[9] Žalovaná ve svém vyjádření navrhuje kasační stížnost zamítnout jako nedůvodnou. Stěžovatel napadl rozhodnutí žalované žalobou, nereagoval však na výzvu k zaplacení soudního poplatku a městskému soudu proto nezbylo než řízení zastavit. Proti usnesení ze dne 9. 3. 2022, kterým stěžovatel nebyl osvobozen od placení soudního poplatku, a v němž byl zamítnut jeho návrh na ustanovení zástupce pro řízení, stěžovatel samostatnou kasační stížnost nepodal, což žalovaná považuje za zásadní procesní pochybení. Následný postup městského soudu byl zcela v souladu se zákonnou úpravou i judikaturou. Žalovaná také upozorňuje na to, že stěžovatel nebyl osvobozen od soudních poplatků a jeho návrh na ustanovení zástupce pro řízení o žalobě byl zamítnut nikoliv z důvodu jeho nemajetnosti (jak také stěžovatel uváděl v doplnění kasační stížnosti), nýbrž z důvodu zjevné bezúspěšnosti jeho návrhu.

[10] Žalovaná dále ke stížnostní argumentaci uvádí, že předmětem nynějšího řízení je pouze přezkum napadeného usnesení, který bylo řízení o žalobě zastaveno, nikoliv věc samotná. Ke stěžovatelem v kasační stížnosti odkazovaným nálezům Ústavního soudu (sp. zn. IV. ÚS 289/03 či sp. zn. Pl. ÚS 29/11) pak dodává, že nejsou na nynější případ přílehlivé. Ani Ústavní soud, ale ani Evropský soud pro lidská práva nedovozují absolutní povinnost státu zajistit zastoupení každému účastníkovi soudního řízení v každé věci. Rozhodná jsou zejména kritéria, která nastínil Ústavní soud například ve svém nálezu ze dne 1. 9. 2020, sp. zn. II. ÚS 1866/20), nebo i Nejvyšší správní soud ve svých rozsudcích ze dne 3. 4. 2013, č. j. 6 As 23/2013-9, či ze dne 29. 4. 2021, č. j. 4 As 53/2021-15.

[11] Závěrem žalovaná dodává, že s ohledem na množství návrhů, které stěžovatel podává, musí počítat s tím, že správní orgány i soudy musejí provést uvážení o tom, zda nadměrně nenadužívá institutu bezplatné právní pomoci či žádosti o osvobození od soudních poplatků, resp. ustanovení zástupce pro (soudní) řízení.

IV.

[12] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Nejvyšší správní soud předesílá, že kasační stížností je napadeno usnesení o zastavení řízení. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu lze kasační stížnost proti takovému usnesení podat pouze z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2004, č. j. 7 Azs 13/2004-54, a ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005-65). Tento důvod je totiž ve vztahu k důvodům podle písm. a) až d) téhož ustanovení důvodem speciálním. Nejvyšší správní soud se v takovém případě může zabývat pouze tím, zda usnesení o zastavení řízení je zákonné či nikoli, tedy zda byly splněny zákonné podmínky po zvolený postup správního soudu.

[15] Z obsahu kasační stížnosti přitom vyplývá, že podstatná část argumentace v ní obsažené se týká závěrů, jež městský soud vyslovil nikoliv v napadeném usnesení, nýbrž v usnesení ze dne 9. 3. 2022, kterým stěžovatele neosvobodil od soudních poplatků a zamítl jeho návrh na ustanovení zástupce. Právě ve vztahu k němu směřují námitky týkající se nepřezkoumatelnosti závěrů o tom, že stěžovatel zneužívá svého postavení jako účastníka osvobozeného od soudních poplatků a o zjevné bezúspěšnosti jeho návrhu (žaloby).

[16] Ohledně možnosti přezkumu rozhodnutí o neosvobození od soudních poplatků teprve v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí o zastavení řízení pro jeho nezaplacení se v minulosti vyjádřil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve svém usnesení ze dne 25. 5. 2021, č. j. Ars 3/2019-43. V něm nejprve potvrdil svůj již dříve vyslovený názor, podle něž vzhledem k tomu, že proti usnesení o neosvobození od soudního poplatku je přípustný opravný prostředek (kasační stížnost), těžištěm přezkumu námitek mířících proti takovému usnesení musí být zásadně řízení o kasační stížnosti napadající toto usnesení. Následně mimo jiné dovodil, že „[n]evyhoví-li krajský soud zcela žádosti o osvobození od soudního poplatku, musí vyčkat marného uplynutí lhůty pro podání kasační stížnosti proti tomuto usnesení a v případě jejího podání i rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o ní, než případně zastaví řízení pro nezaplacení soudního poplatku.“ a vyslovil i navazující závěr, podle něž „[v] kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku lze uplatnit námitku nezákonnosti předchozího usnesení krajského soudu o neosvobození od soudního poplatku za podmínky, že důvodem, pro něž nedošlo k řádnému přezkumu usnesení krajského soudu o neosvobození od soudních poplatků na základě kasační stížnosti podané proti němu, bylo pochybení v předchozím postupu soudů.“

[17] Aby tedy bylo možno námitky směřující proti usnesení ze dne 9. 3. 2022 v nynějším řízení o kasační stížnosti proti usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku za žalobu posoudit, musel by se městský soud dopustit takových pochybení, která znemožňují přístup stěžovatele k soudu. Takového pochybení se však městský soud v nynější věci nedopustil.

pokračování

[18] Ze soudního spisu vyplývá, že stěžovatel požádal v žalobě o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce. Městský soud stěžovateli doručil dne 18. 10. 2021 výzvu s požadavkem k vyplnění Prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce (dále jen „prohlášení“). Dne 22. 10. 2021 stěžovatel předložil vyplněné prohlášení, ve kterém uvedl, že nemá finanční příjmy z podnikání, pracovního či obdobného poměru, je umístěn ve Věznici Mírov a jeho zdravotní stav omezuje jeho pracovní nasazení. Nemá žádné příjmy z hmotného a sociálního zabezpečení či další příjmy. Zároveň v prohlášení uvedl seznam závazků – dluhů a půjček a skutečnost, že je povinen hradit náklady výkonu trestu odnětí svobody.

[19] Městský soud, jak již shora uvedeno, posléze usnesením ze dne 9. 3. 2022, č. j. 17 A 105/2021-71, stěžovatele neosvobodil od soudních poplatků a zamítl jeho návrh na ustanovení zástupce z důvodu zjevné bezúspěšnosti jeho návrhu (žaloby). V odůvodnění uvedeného usnesení odkázal na předmět řízení, pro které stěžovatel u žalované požadoval určit advokáta (ústavní stížnost proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 6. 2021, č. j. 17 Co 104/2021-91 a jemu předcházejícímu usnesení Okresního soudu v Jičíně ze dne 27. 5. 2021, č. j. 30 Nc 3/2019-83), a s poukazem na závěry vyplývající z judikatury Ústavního soudu v otázce ustanovování zástupců z řad advokátů (náleze ze dne 6. 3. 2018, sp. zn. II. ÚS 378/18, podle nějž *„spory o ustanovení zástupce nedosahují intenzity opodstatňující porušení základních práv a svobod (...). Proto zpravidla nemohou být předmětem ústavní ochrany.“*) dovedl, že stěžovatelův návrh (žaloba) je zjevně bezúspěšným návrhem. Měl za to, že stěžovatelem zamýšlená ústavní stížnost nemůže zvrátit závěry civilních soudů v otázce (ne)ustanovení zástupce pro řízení, proti nimž chtěl stěžovatel u Ústavního soudu brojit. Usnesení ze dne 9. 3. 2022 bylo stěžovateli doručeno dne 15. 3. 2022. Stěžovatel v něm byl poučen o možnosti bránit se proti němu kasační stížností ve lhůtě 2 týdnů ode dne jeho doručení u Nejvyššího správního soudu. Takto však stěžovatel nepostupoval a kasační stížnost ve stanovené lhůtě nepodal. Městský soud tudíž usnesením ze dne 22. 4. 2022, č. j. 17 A 105/2021-75, vyzval stěžovatele, aby do 15 dnů od doručení usnesení zaplatil soudní poplatek za řízení o žalobě ve výši 3.000 Kč. Toto usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 27. 4. 2022.

[20] Stěžovatel podáním ze dne 2. 5. 2022 sdělil městskému soudu, že soudní poplatek za žalobu nemohl doposud uhradit z důvodu nemajetnosti a stejně tak ani doložit nové podklady odůvodňující nové posouzení jeho žádosti o osvobození od soudních poplatků. Namítal, že v případě zastavení řízení mu hrozí újma v důsledku nemožnosti doložit rozhodné podklady pro osvobození od soudních poplatků či pro nemožnost soudní poplatek zaplatit. Z uvedených důvodů požádal o nezastavení řízení a o možnost nahlédnutí do spisu za účelem odůvodnění nové žádosti o osvobození od soudních poplatků. Nahlédnutí do spisu požadoval proto, aby zjistil jeho obsah, a buď uhradil soudní poplatek (bude-li zaměstnán), případně dosáhl dalšího posouzení svého návrhu na osvobození od soudních poplatků pro nemajetnost. Na to již městský soud dne 26. 5. 2022 vydal kasační stížností napadené usnesení.

[21] Z provedené rekapitulace průběhu řízení o žalobě až do vydání napadeného usnesení je tedy zřejmé, že městský soud postupoval zcela v souladu s výše citovanými

závěry rozšířeného senátu. Usnesením ze dne 9. 3. 2022 nejprve rozhodl o neosvobození stěžovatele od soudních poplatků (a současně zamítl jeho žádost o ustanovení zástupce, jež s ohledem na absenci podmínky, že jsou u stěžovatele dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků podle § 36 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 35 odst. 10 téhož zákona, nemohla být úspěšná) a vyčkal uplynutí lhůty pro podání kasační stížnosti proti němu. Jelikož stěžovatel tuto kasační stížnost nepodal (což není sporné a opak stěžovatel ani netvrdí), vyzval stěžovatele (s více než měsíčním odstupem usnesením ze dne 22. 4. 2022) k zaplacení soudního poplatku za žalobu. Teprve po marném uplynutí lhůty stanovené k zaplacení soudního poplatku vydal napadené usnesení. V uvedeném postupu se tedy městský soud žádných pochybení nedopustil, a Nejvyšší správní soud tudíž není v nynějším řízení oprávněn se blíže věcně zabývat stížnostními námitkami, jež se vztahují k usnesení ze dne 9. 3. 2022 (o nepřezkoumatelnosti závěru o zneužití postavení stěžovatele jako účastníka osvobozeného od soudních poplatků a o zjevné bezúspěšnosti jím podané žaloby).

[22] Tvrdil-li stěžovatel, že důvodem, pro nějž nedošlo k řádnému přezkumu usnesení ze dne 9. 3. 2022, bylo to, že neměl možnost nahlédnout do soudního spisu za účelem zjištění skutečností, pro které dospěl městský soud k závěru o zjevné bezúspěšnosti žaloby, pak ani toto vytýkané pochybení nemůže založit možnost přezkumu zmíněného usnesení ze dne 9. 3. 2022 v řízení o kasační stížnosti, které směřuje proti usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku.

[23] Ze spisu městského soudu se podává, že dne 27. 4. 2022, tedy v době poté, co byl stěžovatel vyzván usnesením ze dne 22. 4. 2022 k zaplacení soudního poplatku za řízení o žalobě a před vydáním napadeného usnesení, byla městskému soudu doručena (dne 2. 5. 2022) stěžovatelova žádost o nahlédnutí do spisu proto, aby mohl „*přímo odkázat na nové podklady, které opodstatní případné nové posouzení poplatkové otázky, resp. otázky množství sporů a zastavování všech řízení proti ČAK.*“ a aby mohl buď (v případě zaměstnání) soudní poplatek uhradit, nebo dosáhl znovu posouzení otázky osvobození od soudních poplatků pro nemajetnost. Je pravdou, že městský soud na tuto žádost před vydáním napadeného usnesení nikterak nereagoval a teprve v napadeném usnesení k této žádosti zaujal stanovisko (viz dále). I když tedy stěžovatel přes svoji žádost do spisu městského soudu nenahlédl, ve vztahu k možnosti jeho obrany proti usnesení o neosvobození od soudních poplatků z důvodů jím uváděných (nemajetnost či žalovanou zmiňované množství sporů) však takového nahlédnutí nebylo třeba. Městský soud totiž po celou dobu řízení vycházel ze skutečnosti, že stěžovatel je skutečně nemajetný a nepochyboval o tom a současně nevyslovil, že by stěžovatele neosvobodil od soudních poplatků pro četnost jím podávaných návrhů a množství sporů, které vede. Důvodem pro neosvobození od soudních poplatků (a pro související zamítnutí žádosti o ustanovení zástupce pro řízení o žalobě) byla skutečnost, že žalobu považoval za zjevně bezúspěšný návrh s ohledem na skutečnost, že ustálená judikatura Ústavního soudu nepovažuje spory o ustanovení zástupce z řad advokátů (o který šlo i v souzené věci, v níž měl být advokát žalovanou určen pro účely podání ústavní stížnosti proti v civilním řízení vydaných rozhodnutí) za spory představující svojí intenzitou zásah do základních práv a svobod. To však s nemajetností, ale ani s případným (stěžovatelem také tvrzeným) množstvím sporů, které podle žalované vedl či vede, nemá nic společného. Ani nerealizované nahlédnutí do spisu, na nějž nepochybně má podle § 45 odst. 1 s. ř. s. stěžovatel právo, nemohlo na tomto

pokračování

závěru městského soudu ničeho změnit. To ostatně uvedl městský soud i v napadeném usnesení, v němž se v odst. 8. k žádosti o nahlédnutí do spisu vyjádřil tak, že je považuje za snahu o neúčelné prodlužování řízení.

[24] Jinými slovy, ani skutečnost, že městský soud na žádost o nahlédnutí do spisu v daném případě reagoval až v napadeném usnesení, a nikoliv dříve, nezaložila možnost přezkumu předchozího usnesení ze dne 9. 3. 2022. Je nepochybné, že postavení stěžovatele by se s ohledem na tvrzené důvody pro nahlédnutí do spisu ničeho nezměnilo ani tehdy, pokud by mu městský soud nahlédnutí do spisu umožnil ještě před vydáním napadeného usnesení a ani tehdy, pokud by stěžovatel svá tvrzení o nemajetnosti či o množství jím vedených sporů doplnil. Jak již uvedeno, městský soud již v usnesení ze dne 9. 3. 2022 zastával názor, že stěžovatel je nemajetný. V tomto směru nebylo čeho doplňovat. Skutečnosti, z nichž městský soud dovodil závěr o zjevné bezúspěšnosti stěžovatelovy žaloby, však nespočívaly v subjektivních okolnostech týkajících se osobních či majetkových poměrů stěžovatele, nýbrž v objektivní skutečnosti dané povahou předmětu řízení, ve vztahu k němuž se stěžovatel u žalované domáhal určení advokáta (podání ústavní stížnosti proti usnesení o neustanovení zástupce v civilním řízení).

[25] S ohledem na vše výše uvedené Nejvyšší správní soud nedovodil předpoklady vyslovené dříve v jeho judikatuře, za nichž by bylo možno v nynější věci přistoupit k přezkumu usnesení ze dne 9. 3. 2022, č. j. 17 A 105/2021-71. Stěžovatel měl možnost se proti němu bránit samostatně kasační stížností a městský soud mu svým postupem v tomto právu nijak nebránil.

[26] Zbývalo tak posoudit, zda městský soud pochybil v tom, že řízení o žalobě zastavil podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích.

[27] Podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, *nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně může soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží.*

[28] Z výše již předestřenému průběhu řízení o žalobě vyplývá, že městský soud po vydání usnesení ze dne 9. 3. 2022 řádně stěžovatele vyzval k zaplacení soudního poplatku a stanovil mu k tomu lhůtu 15 dnů. Výzvu stěžovatel osobně převzal dne 27. 4. 2022 a lhůta k zaplacení soudního poplatku uplynula dne 12. 5. 2022. Městský soud tudíž nepochybil, zastavil-li po marném uplynutí této lhůty řízení o žalobě kasační stížností napadeným usnesením (ze dne 26. 5. 2022) podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s. Kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. tudíž nebyl naplněn.

[29] Nejvyšší správní soud v této souvislosti nepřehlédl, že stěžovatel v podání ze dne 27. 4. 2022, kterým žádal o nahlédnutí do spisu, taktéž uvedl, aby městský soud řízení nezastavoval proto, aby po nahlédnutí do soudního spisu mohl doplnit další skutečnosti k posouzení jeho osvobození od soudních poplatků (v podrobnostech viz výše). Uvedený návrh na nezastavení řízení bylo možno posoudit jako návrh podle § 9 odst. 4 písm. c)

zákona o soudních poplatcích (Pro nezaplacení poplatku soud řízení nezastaví, je-li nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by poplatník mohl vzniknout újma, a poplatník ve lhůtě určené soudem ve výzvě podle odstavců 1 a 2 sdělí soudu okolnosti, které toto nebezpečí osvědčují, a doloží, že bez své viny nemohl poplatek dosud zaplatit).

[30] Není sporu o tom, že takto městský soud stěžovatelovo podání neposoudil. S ohledem na skutkové okolnosti případu to však nepředstavuje pochybení v postupu městského soudu té závažnosti, že by zakládalo nezákonnost napadeného usnesení. Jelikož stěžovatel újmu, pro kterou nezastavení řízení navrhl, sám ve svém podání ze dne 27. 4. 2022 uvedl (neschopnost doložit rozhodné podklady anebo zaplatit soudní poplatek a hrozba odeprání přístupu k soudu), nebylo třeba, aby jej městský soud v souladu s citovaným § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích dále vyzýval. Bylo totiž zřejmé, v čem spatřuje stěžovatel nebezpečí z prodlení a v důsledku toho újmu, která by mu zastavením řízení vznikla. Skutečnost, že bez své viny soudní poplatek neuhradil, pak byla dána již povahou věci (stěžovatelova nemajetnost, o níž nebylo pochyb). Jelikož z důvodů městský soudem vyslovených již v usnesení ze dne 9. 3. 2022 (zjevná bezúspěšnost návrhu), proti němuž se stěžovatel účinně kasační stížností nebránil, nebylo možno o vzniku tvrzené újmy u stěžovatele uvažovat, nebyly splněny zákonem o soudních poplatcích stanovené předpoklady pro postup podle jeho § 9 odst. 4 písm. c), a nepřicházelo proto v úvahu vyhovění tomuto návrhu podle § 9 odst. 5 téhož zákona.

[31] Městský soud se tedy s ohledem na veškeré skutkové okolnosti případu nedopustil pochybení zakládajícího nezákonnost napadeného usnesení ani v tom, že výslovně nevážil možnost postupu podle § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích. V daném případě totiž pro něj nebyly splněny předpoklady. I kdyby tedy městský soud stěžovatelův návrh ze dne 27. 4. 2022 podle zmíněného ustanovení posoudil, jeho postup v řízení by nebyl v ničem odlišný, pouze by v odůvodnění napadeného usnesení připojil úvahu o tom, proč podle § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích nepostupoval. Na postavení stěžovatele by se však ničeho nezměnilo.

V.

[32] Nejvyšší správní soud s ohledem na shora uvedené nepovažuje kasační stížnost za důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[33] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatel, který neměl v řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, která byla v řízení účastníkem úspěšným, žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů tohoto řízení právo.

[34] Stěžovateli byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2022, č. j. 4 As 184/2022-30, pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem Mgr. Vladimír Soukup, advokát. Jeho hotové výdaje i odměnu za zastupování hradí stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud ustanovenému zástupci přiznal náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti v celkové výši 9.502 Kč.

pokračování

[35] Tyto sestávají z odměny za dva úkony právní služby (doložená první porada s klientem dne 15. 8. 2022 včetně převzetí a přípravy zastoupení a doplnění kasační stížnosti) vždy ve výši 3.100, tj. 6.200 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. b) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhl. č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Dále ustanovenému zástupci náleží paušální náhrada hotových výdajů s těmito úkony související ve výši 2x300 Kč, tj. 600 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu).

[36] Ustanovenému zástupci dále náleží náhrada výdajů spojených s cestou na trase z Ostravy (sídla advokáta) do Věznice Mírov (účast na poradě s klientem dne 15. 8. 2022) a zpět v celkovém rozsahu 281,8 km (2x140,9 km). Náhrada cestovních výdajů sestává ze základní náhrady v rozsahu 4,70 Kč za 1 km, tj. 1.324,46 Kč a z náhrady za spotřebované pohonné hmoty v rozsahu 44,50 Kč za 1 l benzínu Natural 95. Z doloženého velkého technického průkazu vozidla tov. zn. OPEL, reg. zn. X, jímž byla uskutečněna cesta advokáta, vyplývá kombinovaná spotřeba vozidla v rozsahu 6,2 l/100 km. Za spotřebované pohonné hmoty tudíž za tuto cestu náleží náhrada v rozsahu 777,49 Kč. Celkem tedy za cestovní náhrady náleží částka (po zaokrouhlení) 2.102 Kč. Průměrná cena za 1 l použitého paliva a sazba základní náhrady za 1 km jízdy byly stanoveny podle § 1 písm. b) a § 4 písm. a) vyhlášky č. 511/2021 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad.

[37] Nejvyšší správní soud ustanovenému zástupci dále přiznal náhradu za promeškaný čas v souvislosti s cestou na první poradu s klientem dne 15. 8. 2022 v rozsahu 6 započatých půlhodin při sazbě 100 Kč za každou započatou půlhodinu [§ 14 odst. 1 písm. a) a § 14 odst. 3 advokátního tarifu], tedy celkem 600 Kč.

[38] Celkem tedy náklady ustanoveného zástupce činí 9.502 Kč. Jelikož ustanovený zástupce není plátcem daně z přidané hodnoty, o částku této daně se odměna a náhrada hotových výdajů nezvyšuje. Částka nákladů řízení bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. dubna 2023

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu